

LETECKÝ A NÁMORNÝ VYŠETROVACÍ ÚTVAR
Námestie slobody 6, P.O.BOX 100
810 05 Bratislava

Z Á V E R E Č N Á S P R Á V A

o bezpečnostnom vyšetovaní leteckej nehody
lietajúceho športového zariadenia typu **HALLEY / APOLLO CXMD**
poznávacej značky **OM – H153**

Bezpečnostné vyšetrovanie leteckej mimoriadnej udalosti bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom bezpečnostného vyšetrovania je zistenie príčin vzniku udalosti a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k bezpečnostnému vyšetrovaniu predmetnej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých mimoriadnych udalostí s obdobnými príčinami.

A. ÚVOD

Prevádzkovateľ / Vlastník:	súkromná osoba
Typ prevádzky:	všeobecné letectvo / športové a rekreačné lietanie
Typ:	lietajúce športové zariadenie HALLEY / APOLLO CXMD (ďalej len „LŠZ“)
Poznávacia značka:	OM – H153
Miesto vzletu:	letisko Sládkovičovo / LZSLAD
Fáza letu:	manévrovanie
Miesto udalosti:	LZSLAD
Dátum a čas udalosti:	24.09.2016, 06:55 hod

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 24.09.2016 o 06:46:45 pilot - žiak vo výcviku vykonal vzlet s úmyslom lietať v priestore nad letiskom LZSLAD.

Počas letu v čase 06:55:26 hod prišlo v ľavotočivej zákrute, v prízemnej výške, k pádu LŠZ s následným stretom LŠZ so zemou.

Pilot LŠZ pri leteckej udalosti utrpel smrteľné zranenia.

Na vyšetrenie príčin vzniku predmetnej udalosti bol ustanovený:

Ing. Igor BENEK

Správu vydáva:

Letecký a námorný vyšetrovací útvar
Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

Dňa 24.09.2016 pilot – žiak vo výcviku (ďalej len „pilot“) si pripravil LŠZ a rozhodol sa vykonať svojvoľne samostatný let, napriek zákazu / odporúčaniu nevykonávať lety samostatne.

V čase 06:39:47 pilot začal rolovať po asfaltovej ceste smerom k trávinatej vzletovej a pristávacej dráhe (ďalej len „VPD“) 14. Počas rolovania nemal nasadenú ochrannú prilbu.

V čase 06:40:57 naroloval na prah VPD14, kde vystúpil z LŠZ, vykonal posledné prípravy na let a zapol kameru (umiestená na pravej strane krídla).

V čase 06:46:45 vykonal vzlet z VPD14. Po vzlete pokračoval v lete pravým okruhom VPD14 s úmyslom urobiť nízky prelet nad osobou, ktorá celý let pozorovala. Prelet vykonal v čase 06:49:11, v prízemnej výške, kurzom cca 110° v pravotočivom náklone.

Pilot následne vykonal znovu pravotočivú zákrutu s úmyslom vykonať ďalší nízky prelet nad osobou. Prelet vykonal v čase 06:49:52 pozdĺž elektrického vedenia kurzom 110° v prízemnej výške.

Po druhom prelete sa rozhodol vykonať nízky prelet v smere VPD32. Po prelete v čase 06:55:11 nad osobou, ktorá ho neustále pozorovala, sa náhle rozhodol vykonať utiahnutú ľavotočivú zákrutu v prízemnej výške pravdepodobne o 360° nad prahom VPD14. Pri tomto manévri prišlo k pádu LŠZ po krídle s následným stretom so zemou v čase 06:55:26.

Letecká nehoda bola oznámená Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR povereným zástupcom Leteckej amatérskej asociácie SR.

Denná doba: deň
Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenia osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Ostatné osoby
Smrteľné	1	-	-
Vážne	-	-	-
Ľahké zranenia	-	-	-
Bez zranení	-	-	-

1.3 Poškodenie LŠZ

LŠZ bolo pri leteckej udalosti zničené.

1.4 Ostatné škody

Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o leteckom personáli

Pilot:

občan Maďarskej republiky, dlhodobo žijúci na Slovensku, vek 63 rokov, držiteľ pilotného preukazu žiaka - licencie pilot MZK, vydaného inšpektorom Leteckej amatérskej asociácie SR dňa 12.06.2014 s vyznačenou platnosťou do **12.06.2016**.

1.6 Informácie o LŠZ

Typ: APOLLO CXMD
Poznávacia značka: OM – H153
Výrobné číslo: 110504/VL04-2012
Výrobca: HALLEY

Osvedčenie letovej spôsobilosti č 16709 s vyznačenou dobou platnosti do 13.04.2017.

1.7 Meteorologická situácia

Dňa 24.09.2016 o 07:00 v katastri mesta Sládkovičovo (letisko) bolo takmer jasno alebo malá oblačnosť.

Teplota vzduchu bola približne 12 °C a relatívna vlhkosť okolo 80 %. Celkové pokrytie oblohy oblačnosťou bolo 1/8 až 2/8. Vo výške 10 m nad rovinatým terénom bez prekážok fúkal severný až severovýchodný vietor s rýchlosťou do 2 m/s.

Horizontálna dohľadnosť dosahovala 15 km. Vo výške 500 m nad zemským povrchom fúkal severozápadný vietor s rýchlosťou okolo 6 m/s, smerom k nižším hladinám sa rýchlosť vetra znižovala a smer sa menil postupne na severný až severovýchodný.

Vo výške 300 m bola rýchlosť 4 m/s, v hladine 200 m až 100 m fúkal slabý vietor do 2 m/s, vo výške 80 m až 20 m rýchlosť zosilnela na 3 m/s a vo výške 10 m bola opäť rýchlosť vetra najviac 2 m/s.

1.8 Navigačné zariadenia

Neuvádza sa.

1.9 Spojenie

Neuvádza sa.

1.10 Informácie o letisku

Letisko LZSLAD - plocha pre ultraľahké lietadlá, neverejná. Vzletová a pristávacia dráha 14/32. Rozmery 800 x 80 m, tráva.

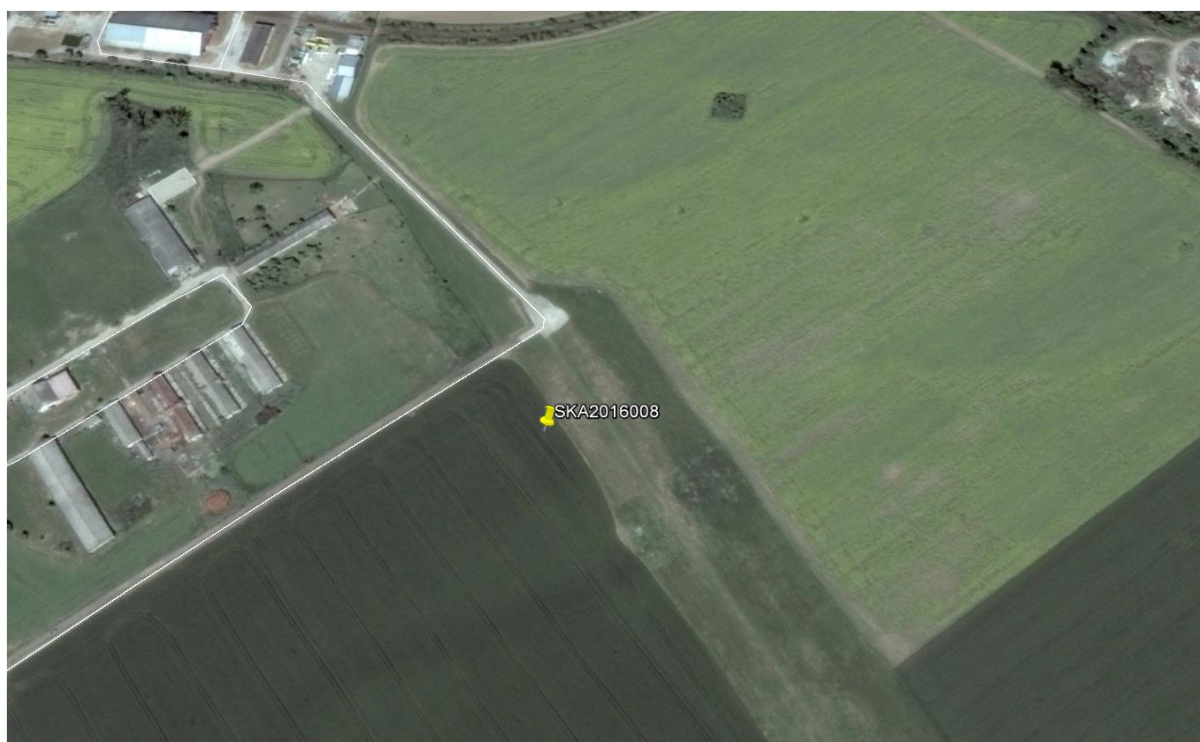
1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Outdoorová kamera GoPro.

1.12 Informácia o dopade a troskách

Pilot dopadol do poľa pri letisku LZSLAD.

Miesto dopadu určené zemepisnými súradnicami 48°11'28'' N 17°37'52'' E.

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Zo súdholekárského hľadiska išlo o násilnú smrť, úrazovo - krvávacý šok pri polytraume, ktorá je v priamej príčinnej súvislosti so všetkými poraneniami.

Pilot v čase leteckej nehody nebol ovplyvnený alkoholom, bežnými liečivami a ani omamnými látkami, resp. drogami, ktoré by mohli znížiť jeho pozornosť počas letu.

Ani pri vonkajšej i vnútornej ohliadke, ako aj doplňujúcich laboratórnych odborných vyšetreniach biologických materiálov odobratých pri pitve, neboli zistené nijaké akútne, ani chronické chorobné zmeny, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť pozornosť a konanie menovaného v čase leteckej nehody alebo ktoré by mohli byť v príčinnej súvislosti s jeho smrťou.

1.14 Požiar

Nevznikol.

1.15 Aspekty prežitia

Pátranie a záchranu prostriedkami SAR nebolo nutné vykonať.

1.16 Testy a výskum

Nebolo nutné vykonať žiadne testy ani expertné preskúmanie LŠZ.

1.17 Informácie o organizáciách a riadení

Letová činnosť bola vykonávaná v súlade s leteckými predpismi, ktoré sú platné na území Slovenskej republiky a lokálnymi pravidlami.

1.18 Doplnkové informácie

Neuvádza sa.

1.19 Spôsoby bezpečnostného vyšetovania

Boli použité bežné spôsoby vyšetovania.

2. ANALÝZA

Pilot s minimálnymi skúsenosťami pre lietanie na LŠZ vykonával nízke prelety nad osobou, ktorá ho pozorovala počas jeho letu na letisku.

Po poslednom prelete v prízemnej výške sa rozhodol vykonať ostrú ľavotočivú zákrutu, pričom pri tomto manévri uviedol LŠZ do pádu po krídle s následným stretom so zemou.

3. Z Á V E R Y / Príčina vzniku leteckej nehody

3.1 Zistenia

Pilot

- nemal podľa predloženej dokumentácie platnú kvalifikáciu pre vykonávanie letov na danej kategórii LŠZ,
- v čase leteckej udalosti nebol pod vplyvom alkoholu, drog ani bežných liečiv, ktoré mohli znížiť pozornosť počas letu.

LŠZ

Malo platnú dokumentáciu a nevykazovalo žiadnu poruchu pred leteckou udalosťou.

3.2 Príčiny leteckej nehody

Nedostatočné letové skúsenosti a nezvládnutie techniky pilotáže pri vykonávaní daného manévru.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Záverečná správa z vyšetrovania predmetnej leteckej nehody neobsahuje žiadne odporúčania.

V Bratislave, 07.06.2017